

Estetica d-lui Iorga. — Deși m-amomdndul nostru literar este foarte mic (atât de mic încât ne cunoaștem cu toții, cu rubedenii cu toți) nu cred să se fi aflat încă bine de existența unei reviste *Drum drept* care apare, sub diverse nume, de vre-o 15 ani. Două principii au rămas neclintite în toată această vrednică activitate: tipografia și eu. Vreau să spun că revista s'a tipărit totdeauna la aceeași tipografie și eu am fost, timp de 15 ani, chiar când nu scriam, sever analizat.

Deasemenea nu se știe că adevăratul director al revistei d. Făgețel — Neant cedează din cinci în cinci ani conducerea revistei, d-lui N. Iorga — Creațiune. Cele două principii stabilite mai sus, rămân însă neschimbate.

D. Iorga, care se află actualmente în cei cinci ani de directorat, mă analizează. E adevărat, nu direct pe mine. Ca bun istoric prețuiește și izvoarele de a doua mână. Se ocupă adică în Revista Revistelor a numitei reviste de Revista Revistelor, pe care la *Revista Vremii* o scrie d. Camil Petrescu.

Interesant e că d. Iorga se bucură de insultele la care d. Ciomac supune pe primul redactor al unei reviste pline de cuget românesc, revistă pe a cărei copertă însă, alături, cu redactorul „nebn și șarlatan”, rade măgulit și numele d-lui N. Iorga. În definitiv nu poate decât să te bucure faptul că politica a lărgit în chip atât de remarcabil orizontul moralității literare a d-lui Iorga.

Probabil că în aceeași moralitate literară intră și supărarea cronicarului dela *Drum drept* împotriva colegului său dela *Revista Vremii*, precum că aceasta n'a înfierat cum se cuvine ci a spus doar câteva cuvinte decente asupra unor versuri aie „numitului scriitor român”, apărute în *Sburătorul. Numitul* e un cuvânt prea blajin. Putea fi — la urma urmei — chiar *anumitul*, ba și *afurisitul*!..

Trebuie să ne consolăm însă de adversitatea soartei. Ce vrei? Nu pot, în definitiv, avea toți scriitorii români norocul lui Edgar Poe care,

apărând în literatura noastră, să fie pe dată recunoscut de d. N. Iorga în persoana d-lui Vasile Pop.

F. A.

„**Miron Grindea**“: roman — de **Vasile Savel**... D. I. Al. Brătescu-Voinești a fixat, în literatura noastră, lupta tragică dintre omul înzestrat cu o simțire superioară și mediul: Costache Udrescu ori Pană Trăsnea sunt ființe, pe care inadaptabilitatea le prăbușește. Miron Grindea este, deasemenea, unul din acești inadaptabili...

Dominat de o sensibilitate excesivă, își fărâmițează existența într-o luptă inegală.

Romanul prinde să ne intereseze mai mult de unde bănuim înodarea unei intrigi, adică dela capitoul V; restul este o lungă introducere ce ne deplasează interesul pentru celălalt erou: Petruț. Dar, tocmai în partea aceasta de la urmă, autorul se vadește mai puțin original: literatura d-lui Brătescu l-a influențat hotărâtor; neputându-se ridica deasupra modelului, d-l V. Savel se mărginește de a-l copia, uneori, până și în atitudinile cele mai mărunte... În dosul lui Grindea vedem mereu pe Andrei Răzescu; în familia Silber, bănuim imediat familia lui Andronescu, directorul gimnaziului — numai că aci, cumnata este înlocuită cu... o nepoată; în avocatul Măcărescu, găsim numaidecât pe Berlescu; ș.a.m.d.

Pentru a compune din materia unei nuvele un roman, autorul s'a revărsat într-o serie de amănunte, fără ca — prin aceasta — să ridice valoarea lucrării: sunt amănunte *indiferente*, cari pot fi, oricând, înlocuite prin oricare altele; amănunte, în cari, de multe ori, sufletul eroului n'are înfiptă nici o rădăcină.

Evident influențată de literatura d-lui Brătescu-Voinești, cartea d-lui V. Savel nu se ridică prin nimic la înălțimea modelului său; dimpotrivă, pierde prin neconcisiunea stilului și, în genere, prin lipsa de nusușiri pur literare.

M. S.